

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NASSO • MAAMAR 4

כתיב ה' יחתו מריבו וגו'

Il est écrit : « Havaya — ceux qui
s'opposent à Lui seront brisés »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nasso/4/

1 כתיב ה' יחתו מריבו וגו'. וקשה מי הם המריבים עם ה' וע' בזהר פ' ויקרא (דף י"ט ע"ב) מה שפ"י בשעתא דדינין מתערין ושליטין.

Il est écrit : « Havaya, ceux qui contestent avec Lui (merivo) seront brisés », etc. Or, cela soulève une difficulté : qui sont ceux qui contestent avec D.ieu ? Voyez à ce sujet le Zohar, paracha Vayikra (page 19b), qui explique : « Au moment où les jugements s'éveillent et dominant,

שלטין על רחמי ורחמי אתכפיין ובשעתא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] אתברך ממבועא דנחלא כדין גברי רחמי ואתכפיין דיני הה"ד [הדא הוא דכתיב] ה' יחתו מריבו מריב ו' כו' ע"ש.

ils dominent la miséricorde, et celle-ci est soumise ; mais, au moment où le Saint béni soit-Il est béni par la source du fleuve, alors la miséricorde l'emporte et les jugements sont soumis. Ainsi qu'il est écrit : « Havaya, merivo sera brisé » : meriv vav, [celui qui] conteste avec le vav », etc. Voyez là-bas.

ולהבין זה איך ענין דינין מתערין נק' מריבו והענין כי שם הוי' הוא מדת רחמים והגם דשם הוי' הוא בז"א דאצי

Pour comprendre cela : comment le fait que les jugements s'éveillent est-il désigné comme « ceux qui contestent avec Lui » ? L'explication est que le Nom Havaya est l'attribut de miséricorde. Et bien que le Nom Havaya se trouve dans Zeir Anpin (les attributs émotionnels) d'Atsilout,

והרי יש בו מדת הגבורה וכן בהתהוות הנבראים שהתהוותם הוא משם הוי' הרי יש ד' מחנות שכינה מחנה מיכאל חסד ומחנה גבריאל גבורה.

il contient pourtant l'attribut de Guevoura (retenue) ; de même, dans la création des êtres créés, qui procède du Nom Havaya, il y a les quatre camps de la Chekhina (Présence divine) : le camp de Mikhaël, 'Hessed (bonté), et celui de Gavriel, Guevoura.

אך כי בחי' גבורה זו היא ע"ד לאכללא שמאלא בימינא שהיא כלולה ובטלה לגבי מדת החסד וא"כ אז אדרבה מגיע ממנה תועלת ומעלה יתירה בהחסד יותר מאם היה החסד בפ"ע [בפני עצמו]

Mais ce niveau de Guevoura relève de l'inclusion de la gauche dans la droite : elle est incluse dans l'attribut de 'Hessed et annulée devant lui. Dès lors, au contraire, elle procure au 'Hessed un bénéfice et un avantage supplémentaire, bien supérieur à ce qu'il aurait si le 'Hessed était seul.

כי חסד הוא בחי קרירות וכמו המים שהם קר ולח [עיין בזהר ר"פ וארא] ועיקר החיות הוא עיי החמימות וכמו כי הדם הוא הנפש,

Car le 'Hessed est le niveau du froid, comme l'eau, qui est froide et humide [voir le Zohar, au début de la paracha Vaéra] ; tandis que l'essence de la force vitale vient de la chaleur, comme il est dit : « car le sang est l'âme » ;

וכן הוא ג"כ ברוחניות כי מצד בחי המים עצמן בחי קרירות יוכל להיות גם כן דאגליו מיא שהוא מניעת ההשפעה מכל וכל וז"ש [וזהו שכתוב] ביעקב ויחמו הצאן כו'.

il en va de même dans le domaine spirituel : du côté des eaux elles-mêmes, c'est-à-dire du niveau du froid, peut aussi se produire un état où « les eaux gèlent », ce qui revient à retenir entièrement le flux. C'est le sens de ce qui est écrit au sujet de Yaakov : « Et les troupeaux s'échauffèrent (vayechemu) », etc.

2 ויחמנה בבואן לשתות כו' שכל הולדה אי"א להיות כ"א עיי חמימות שהוא מבחי גבורה. ולכן בשם הוי המהוה הכל צ"ל ג"כ בחי גבורה.

« Et elles entraient en chaleur lorsqu'elles venaient boire », etc. : aucune procréation ne peut avoir lieu autrement que par la chaleur, qui relève du niveau de Guevoura (retenue). Il faut donc également que le niveau de Guevoura soit présent dans le Nom Havaya, qui fait advenir toutes choses.

אלא שהיא כלולה בימין וא"כ מזה דוקא עיקר החיות וההתהוות. אבל אם מדת הגבורה אינה כלולה בחסד

Seulement, elle est incluse dans la droite ; dès lors, c'est précisément de là que proviennent l'essence de la force vitale et celle de la venue à l'existence. Mais si l'attribut de Guevoura n'est pas inclus dans le 'Hessed (bonté),

וכמו שהיה בעולם התהו שלא היה בחי לאכללא שמאלא בימינא אז נסתעף מזה התהוות דינין קשים והן המקטרגים שלמעלה שכל רצונם לפעול דין וכמ"ש

comme ce fut le cas dans le Monde du Tohou, où il n'existait pas de niveau consistant à « inclure la gauche dans la droite », il en résulta l'apparition de jugements rigoureux ; ce sont les accusateurs d'en haut, dont le seul désir est de faire appliquer le jugement, comme il est écrit

בזהר ר"פ מקץ ע"פ ולכל תכלית הוא חוקר, וכן יש למטה בבני אדם אנשים השמחים ברעת חבריהם.

dans le Zohar, au début de la paracha de Mikets, à propos du verset : « Et toute limite, Il la sonde. » De même, ici-bas, parmi les êtres humains, il existe des personnes qui se réjouissent du malheur de leurs semblables.

3 וגם לפעמים שמתקצפים על החוטא אין זה שרע להם על החטא כ"א שחפצם בפועל הדין.

De même, lorsqu'ils s'emportent parfois contre le pécheur, ce n'est pas que le péché les attriste ; c'est plutôt qu'ils désirent l'application du jugement.

וע"ד המקטרגים שלמעלה שהם ע"ד הנ"ל שאינם מצטערים מהחטא ע"ד קנאת הי' צבאות כ"א שחפצם בפועל הדין והיינו לפי שהם סיגי הגבורה.

Il en va de même des accusateurs d'en haut, qui sont semblables à ce qui vient d'être dit : ils ne sont pas peiné par le péché comme l'est le « zèle de Havaya Tsevaot », mais désirent plutôt l'application du jugement. C'est parce qu'ils sont les scories de la Guevoura (retenue).

ולכן הם הנק' מריכו דשם הוי' שהם נגד שם הוי' שרצונו ית' דוקא בחסד ולאכללא שמאלא בימינא [ועד"ז פי' בזהר ס"פ אחרי (דע"ט ב') ענין הנועדים על הוי']

C'est pourquoi ils sont appelés merivav, « ceux qui contestent » le Nom Havaya : ils s'opposent au Nom Havaya, car Sa volonté, béni soit-Il, est précisément le 'Hessed (bonté) et « d'inclure la gauche dans la droite ». [Dans le même ordre d'idées, le Zohar, à la fin de la paracha A'harei (p. 79b), explique la notion de « ceux qui se sont ligüés contre Havaya » :

והיינו כי קרח רצה ג"כ להפריד הגבורות בפ"ע [בפני עצמו] ולא להיות בחי' לאכללא שמאלא בימינא כמ"ש בזהר ר"פ קרח.

c'est-à-dire que Koré lui aussi voulait séparer les Guevourot pour elles-mêmes, et ne pas réaliser le niveau consistant à « inclure la gauche dans la droite », comme il est écrit dans le Zohar, au début de la paracha Koré.

ועד"ז נתבאר במ"א פי' וענין לתת נקמת הוי' במדין לפי שבחי' מדין ריב ומדון הוא ג"כ הפך ונגד בחי' שם הוי' וכמ"ש בד"ה החלצו מאתכם כו'

De même, il est expliqué ailleurs que signifie « exécuter la vengeance de Havaya contre Midian » : le niveau de Midian, la querelle et la discorde (riv oumadon), est lui aussi à l'opposé du niveau du Nom Havaya et s'y oppose, comme il est écrit dans le discours commençant par « Armez-vous parmi vous », etc.,

בפי' מטות ושם נתבאר כי אף שבתורה יש כמה עונשין וגבורות אך זה הגבורה תכליתה חסד להיות עי"ז תיקון לנפש החוטא

dans la paracha Matot. Il y est expliqué que, bien que la Torah comporte de nombreuses punitions et Guevourot, cette Guevoura a pour finalité le 'Hessed : elle doit ainsi apporter une rectification (tikoun) à l'âme du pécheur,

כמו אב המכה את בנו כדי שילך בדרך טובים משא"כ גבורות קשות חפצם בפועל הדין מצד עצמו עיין בזהר בלק

comme un père qui frappe son fils afin qu'il marche « dans la voie des bons » ; tandis que les Guevourot sévères désirent l'application du jugement pour lui-même. Voir le Zohar, Balak

(דקצ"ב ע"ב) גבי מה כתיב בה א"ל [אמר ליה] לא תרצח כו' ע"ש]. ועי"ז נאמר הי' יחתו מריכו.

(p. 192b), à propos de « Que trouve-t-on écrit en elle ? » Il lui dit : « Tu ne commettras pas de meurtre », etc. Voir là-bas.] C'est à ce sujet qu'il est dit : « Havaya : ceux qui Le contestent seront brisés. »

והנה הנגינה על שם הוי' הזה הוא גרשיים. שהוא ב' קווי'ן ובפרדס שער הטעמים נק' תרי'ן גרישי'ן ונגינה זו היינו שני קולות.

Or, le signe de cantillation sur ce Nom Havaya est un gershayim, qui consiste en deux traits ; dans le Pardes, au Portail des signes de cantillation (Sha'ar HaTe'amim), il est appelé trein gerishin (« deux gersh ») ; et ce signe de cantillation correspond à deux sons.

4 והוא כי הנה כדי להיות המתקת הדיני'ן וביטול'ן צ"ל עי"י המשכה מבחי' חסד דא"א שהוא למעלה מעלה מהחסד דז"א שהחסד דז"א נק' חסד עולם ועי"ז נאמר ולך אדי' חסד

Et cela tient au fait que, pour adoucir les jugements et les annuler, il faut que cela se fasse par un influx provenant du niveau du 'Hessed d'Ari'kh Anpin, très, très au-dessus du 'Hessed de Zeir Anpin. Car le 'Hessed de Zeir Anpin est appelé « 'hessed olam » (la bonté du monde), et c'est à son propos qu'il est dit : « Et à Toi, Ado-nai, la bonté,

כי אתה תשלם לאיש כמעשהו דהיינו לפי ערך מעשה בני אדם וכפי האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] כך הוא האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] וההמשכה מחסד זה וע"כ נק' חסד עולם שהוא בגבול ומדה.

car Tu rétribues chacun selon ses actes » : c'est-à-dire selon la mesure des actes des êtres humains ; de même que l'éveil d'en bas (l'éveil d'en bas) est, ainsi est l'éveil d'en haut (l'éveil d'en haut), ainsi que l'influx provenant de ce 'Hessed. C'est pourquoi il est appelé « 'hessed olam », car il est soumis à une limite et à une mesure.

5 וע"כ שם מוצאים המקטרגים מקום לקטרג וכמו בלעם שחפש ומצא המקומות שעתידים ישראל לחטוא ועי"ז רצה לקטרג ללמד חובה כו' לעורר מדת הדין.

C'est pourquoi les accusateurs y trouvent matière à accuser. Il en fut ainsi de Bilam, qui chercha et trouva les endroits où Israël était destiné à pécher ; par là, il voulut accuser, faire valoir leur culpabilité, etc., et éveiller l'attribut de jugement.

אבל בחי' חסד דא"א הוא חסד עילאה ונק' רב חסד לפי שמאיר ומתפשט מבחי' א"ס בלי גבול

Mais le niveau du 'Hessed d'Arikh Anpin est le 'Hessed suprême ('hessed ila'a), appelé « abondant en bonté » (verav 'hessed), car il rayonne et se répand depuis le niveau de l'Infini (Ein Sof), sans limite

ומדה [עיין באגה"ק [באגרת הקודש] ס"י יו"ד ע"פ חסדי ה'] ושם אין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגיע כלל כ"א החסד יורד ונמשך בתמידות מצד עצמו

ni mesure [voir Iggeres HaKodesh, section 10, sur le verset « Les bontés de D.ieu »] ; à ce niveau, l'éveil d'en bas ne parvient aucunement ; au contraire, le 'Hessed descend et se prolonge constamment, de lui-même,

כי חפץ חסד הוא וע"כ ע"י המשכה מבחי' חסד זה מתבטלים כל הדינים ואין הקטרוגים תופסים מקום כלל (ועמ"ש ע"פ ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם).

car Il désire la bonté. C'est pourquoi, par l'émanation de ce niveau de 'Hessed, tous les jugements sont annulés et les accusations n'ont absolument aucune prise (voir aussi ce qui est écrit sur le verset : « Mais D.ieu, ton D.ieu, ne voulut pas écouter Bilam »).

אך כי החסד דא"א עצמו א"א לו כלל להיות נמשך למטה כי הוא בלי גבול ולא יוכלו לקבל ע"כ צריך שיתלבש בחסד דז"א שהוא בחי' כלי לגילוי אור חסד דא"א

Cependant, le 'Hessed d'Arieh Anpin lui-même ne peut absolument pas être attiré vers le bas, car il est sans limite et [ceux d'en bas] ne pourraient le recevoir. Il faut donc qu'il soit revêtu dans le 'Hessed de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), qui constitue un réceptacle pour la révélation de la lumière du 'Hessed d'Arieh Anpin

(וחסד דז"א נק' גופא לגבי רב חסד שהוא כמו בחי' נשמה לחסד דז"א וכמו עד"מ מהנשמה עצמה בלי התלבשות בגוף לא יהיה רק השפעת רוחניים

(et le 'Hessed de Zeir Anpin est appelé « le corps » (goufa) par rapport à « abondant en bonté », qui est comme le niveau de l'âme par rapport au 'Hessed de Zeir Anpin ; à titre de comparaison, l'âme elle-même, sans être revêtue dans un corps, ne pourrait communiquer que des influences spirituelles,

אבל להיות ממנה השפעות גשמיים הוא דוקא ע"י אמצעות התלבשות בגוף, כמ"כ [כמו כן] בחי' ורב חסד הוא למעלה ממהות בחי' חסד כ"א שהוא מקור החסד

mais, pour que des influences physiques en émanent, il faut nécessairement l'intermédiaire de son revêtement dans le corps ; de même, le niveau de « abondant en bonté » est au-dessus de l'essence du 'Hessed ; il en est plutôt la source,

וכמאמר אב הרחמים פי' אב ומקור למדת הרחמים ע"כ א"א שיומשך ממנו השפעות בבי"ע כ"א ע"י התלבשותו בחסד דאצי' שנק' גופא חסד דרועא ימינא כו' וכמ"ש בזהר באדרא)

comme dans l'expression « Père de miséricorde » (Av HaRachamim), c'est-à-dire père et source de l'attribut de miséricorde. C'est pourquoi il est impossible que des influences en soient attirées dans Béria, Yetsira et Assiya, sauf par son revêtement dans le 'Hessed d'Atsilout, appelé le corps : « Le 'Hessed, le bras droit », etc., comme il est écrit dans le Zohar, dans l'Idra)

(דקל"ג ע"ב) וחסד דקשוט לאו בחי' גופא אתמר אלא בחי' דנשמתא כו', ועוד דכיון שהחסד דא"א הוא בלי גבול ואין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]

(page 133b) : « Et la bonté véritable (chesed dikshot) ne se dit pas de la vie du corps, mais de la vie de l'âme », etc. En outre, puisque le 'Hessed d'Arieh Anpin est sans limite et que l'éveil d'en bas

תופס מקום כלל א"כ היו החיצונים יכולים ג"כ לקבל ממנו ומשי"ה [ומשום הכי] צ"ל המשכה מחדס דא"א
ע"י חסד דז"א בכדי שבחי גילוי זה דחסד עלאה יומשך

n'a absolument aucune prise [là], les forces extérieures (chitzonim) pourraient elles aussi en recevoir. C'est pourquoi le déversement du 'Hessed d'Arikh Anpin doit passer par le 'Hessed de Zeir Anpin, afin que ce niveau de révélation du 'Hessed suprême soit déversé

רק בסט' [בסטרא] דקדושה ועמ"ש ע"פ ויאבק איש וע"פ עבדים היינו כו' ויוציאנו ה' אלקינו או"א [אבא
ואימא] שהלבישו לזרועות דא"א.

uniquement du côté de la sainteté. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet du verset «Et un homme lut-ta», ainsi que du verset «Nous étions esclaves», etc. : «et Havaya notre D.ieu nous fit sortir» : Abba et Imma, qui revêtirent les bras d'Arikh Anpin.

6 וזהו שהנגינה של שם הי' יחתו מריכו הוא גרשיים שהם ב' תנועות זו למעלה מזו להורות שהיא
המשכה ממקום עליון מאד מא"א [מאריך אנפין] לז"א שצ"ל בזה ב' המשכות הא' מחדס דא"א לאו"א [לאבא
ואימא].

Et c'est pourquoi la cantillation du Nom dans «Havaya — ceux qui le combattent seront brisés» est le gershayim, qui consiste en deux mouvements, l'un au-dessus de l'autre. Cela indique qu'il s'agit d'un influx provenant d'un lieu très élevé, d'Arikh Anpin vers Zeir Anpin (les attributs émotionnels), et que deux influx sont nécessaires à cet effet : le premier, du 'Hessed d'Arikh Anpin vers Abba et Imma ('Hokhma et Bina) ;

7 ואח"כ מאו"א [מאבא ואימא] נמשך לז"א. ולכך נגינה זו היא ב' תנועות [ועמ"ש בד"ה שיר השירים בענין
ב' בחי' חתן חות דרגא כו']

et ensuite, d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina), il est attiré vers Zeir Anpin (les attributs émotionnels). C'est pourquoi cette cantillation comporte deux mouvements [et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Le Cantique des cantiques», au sujet des deux niveaux de 'hatan (fiancé) : 'has darga («il est descendu d'un degré»), etc.,

ובד"ה לבבתני ב' לבבות כו' ע"ש] ואזי כשנמשך משם הוי' דא"א בז"א ע"י יחתו מריכו שמתבטלים
כחות הדין שהן מריכו דז"א.

et dans le discours commençant par «Tu as ravi mon cœur» (libavtini) : deux cœurs, etc. ; voyez là-bas]. Et alors, lorsque le Nom Havaya d'Arikh Anpin est attiré de là vers Zeir Anpin, «ceux qui le combattent seront brisés» : les forces de jugement, qui sont celles qui combattent Zeir Anpin, sont annulées.

8 ובוהר פ"י מריב ו' כי הוי"ו הוא ששה מדות דז"א שהחסד גובר בהן דבחי' גבורה שבו היא בבחי' לאכללא שמאלא בימינא כנ"ל והמקטרגים שלמעלה בהיכלות

Et le Zohar explique *meriv vav*, «celui qui conteste le vav»: le vav représente les six attributs émotionnels (midot) de Zeir Anpin, où le 'Hessed (bonté) prédomine, car le niveau de Guevoura (retenue) qui s'y trouve est celui de «l'inclusion de la gauche dans la droite», comme indiqué plus haut. Quant aux accusateurs d'en haut, dans les palais

החיצונים המקטרגים על ישראל הם נגד בחי' זו ממש ונק' מריבו וכמ"ש בתורה בפ' בלעם ויחר אף אלקים כי הולך הוא כו' וע"י התגלות שם הוי"ו דא"א בז"א עי"ז יחתו מריבו.

des forces extérieures, qui accusent Israël, s'opposent précisément à ce niveau et sont appelés *merivav*, «ceux qui contestent avec Lui»; comme il est écrit dans la Torah, dans la paracha de Bilam: «La colère d'Elokim s'enflamma parce qu'il allait», etc. Et par la révélation du Nom Havaya d'Arieh Anpin dans Zeir Anpin, «ceux qui contestent avec Lui seront brisés».

9 והוא עי"ד מ"ש ויעבור הוי"ו על פניו ויקרא הוי"ו שזה היה אחר חטא העגל ולהמשיך סליחה ומחילה הוא דוקא על ידי שהמשיך משה רבינו ע"ה [עליו השלום] י"ג מדות הרחמים דא"א

Et cela correspond à ce qui est écrit : « Havaya passa devant sa face (al panav) et proclama : Havaya, Havaya. » Cela eut lieu après la faute du Veau d'or ; et faire descendre le pardon et la rémission ne fut possible que parce que Moché Rabbénou, que la paix soit sur lui, fit descendre les Treize Attributs de miséricorde d'Arieh Anpin.

ולכן אמר אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה שהרי עי"פ דין אינן ראויים כיון שחטאו.

C'est pourquoi il dit : « Si Ta face ne vient pas avec nous, ne nous fais pas monter d'ici » ; car, selon la stricte justice, ils n'en étaient pas dignes, puisqu'ils avaient péché.

10 וזהו ויקרא הוי"ו ופסיק טעמא בינייהו שקרא והמשיך משם הוי"ו דא"א בשם הוי"ו דז"א והמשכה זו צ"ל עי"י ויעבור ה' על פניו. פניו הם חו"ב [חכמה ובינה] כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו כו'.

Et telle est [la signification de] « et il appela : Havaya, Havaya », où la cantillation marque une pause entre les deux : il appela et fit descendre du Nom Havaya d'Arieh Anpin dans le Nom Havaya de Zeir Anpin (les attributs émotionnels). Cette descente doit passer par « et Havaya passa devant sa face (al panav) ». « Sa face » désigne 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension), comme il est écrit : « La sagesse d'un homme illumine son visage », etc.

11 והחסד דא"א נמשך ע"י או"א [אבא ואימא] לז"א כנ"ל. ולכן גם כאן הנגינה של שם הוי' דיחתו מריבו הוא גרשיים כו'

Et le 'Hessed (bonté) d'Arieh Anpin se déverse par l'intermédiaire d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina) vers Zeir Anpin (les attributs émotionnels), comme mentionné plus haut. C'est pourquoi, ici aussi, la cantillation du Nom Havaya dans «Ceux qui s'opposent à Lui seront brisés» est le gershayim, etc.

[והנה גרשיים הוא ג"כ לשון גירושין וכמ"ש בענין עבודת בני גרשון שהוא ג"כ לגרש החיצונים והוא ג"כ ע"י המשכת רב חסד בו"ק [בו קצוות] דז"א שהם השיתא גוונים

[Or, gershayim est aussi un terme qui évoque le renvoi (gerouchin), comme il est écrit à propos du service des fils de Guerchon, qui consiste également à chasser les forces extérieures ; cela aussi s'accomplit en faisant descendre «abondant en bonté» dans les six extrémités (vav ketzavot) de Zeir Anpin, qui sont les six couleurs (chita gavnin) ;

וזהו גרש ואח"כ ו' ואח"כ י' וכמ"ל [וכמה שכתוב לעיל] והוא כענין ה' יחתו מריבו ו' כנ"ל:]

et c'est là le sens de guerach — «chasser» — puis vient le vav, et ensuite le noun [dans le nom Guerchon], comme il est écrit plus haut. Cela correspond à «Havaya — merivo sera brisé» : meriv vav, comme mentionné plus haut.]

12 ב עליו בשמים ירעם. פ"י מלבד מה שהחסד דא"א מתלבש בתוך החסד דז"א שע"י יחתו מריבו בעלי הדין.

2. «Sur lui, dans les cieux, Il tonnera.» Cela signifie que, outre le fait que le 'Hessed (bonté) d'Arieh Anpin est revêtu dans le 'Hessed de Zeir Anpin, les attributs émotionnels — ce par quoi ceux qui s'opposent à Lui, les maîtres du jugement, sont brisés —,

עוד זאת יעשה נפלאות שירעם עליהם בקול רעם אח"כ גם מחסד דא"א עצמו כמו שהוא שלא ע"י התלבשות בחסד דז"א שאז החסד

Il accomplira encore d'autres merveilles: Il tonnera ensuite contre eux d'une voix de tonnerre, également par le 'Hessed d'Arieh Anpin lui-même, tel qu'il est, sans être revêtu dans le 'Hessed de Zeir Anpin; car alors le 'Hessed

פשוט יותר מכשמתלבש בחד דז"א שמעלים קצת על החד דא"א [ובזהר שם פי' ענין עליו בשמים דר"ל [דרוזה לומר] טלא דעתיקא הנמשך על ז"א הנק' שמים.

est plus expansif que lorsqu'il est revêtu dans le 'Hessed de Zeir Anpin, qui dissimule quelque peu le 'Hessed d'Arikh Anpin. [Et là, le Zohar explique le sens de «Sur lui, dans les cieux» : cela désigne la rosée d'Atika (tala de'Atika), qui se déverse sur Zeir Anpin, appelé «les cieux».

13 ויש לכוונו ג"כ עם פי' זה. כי המשכת טלא דבדולחא ומו"ס [ומוחא סתימאה] היא בחי' עליונה יותר מהמשכת חסד דא"א שבבחי' חסד דא"א שייך התלבשות שמתלבש ממש בחכמה כוי וממנו לז"א התלבשות ממש

On peut également l'accorder avec cette explication. Car l'effusion de la rosée de cristal (tala dibe-dol'ha) et de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) relève d'un niveau plus élevé que l'effusion du 'Hessed (bonté) d'Arikh Anpin. En effet, au niveau du 'Hessed d'Arikh Anpin, il y a lieu à un véritable vêtement : il s'investit effectivement dans 'Hokhma (sagesse), etc., puis de là dans Zeir Anpin (les attributs émotionnels), par un véritable vêtement ;

אבל בחי' מו"ס [מוחא סתימאה] וטלא דבדולחא הוא למעלה מבחי' התלבשות ממש כי הוא מגי'ר [מג' ראשונות] דכתר בחי' תחתונה שבמאציל כוי

mais le niveau de Mo'ha Stima'a et de la rosée de cristal est au-dessus de tout véritable vêtement, car il relève des trois premières Séfirot de Kéter (la Couronne), le niveau le plus bas qui se trouve dans l'Émanateur, etc. ;

ומבחי' זו נמשך להיות ירעם על בעלי הדין המקטרגים כוי ביתר שאת מבחי' יחתו מריכו]. (וע' בזהר פי' וישלח דף קס"ו ע"ב).

et de ce niveau découle le fait qu'«Il tonnera» sur les maîtres du jugement, les accusateurs, etc., avec une intensité plus grande que celle du niveau de «ceux qui le combattent seront brisés».] (Voir à ce sujet le Zohar, Parachat Vayichla'h, page 166b.)

וז"ש [וזהו שכתוב] דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] [שמואל ב' כ"ב] ירעם מן שמים הי' ועליון יתן קולו כוי פי' שדהע"ה [שדוד המלך עליו השלום] היה ענוותן ולא תלה בזכותו אלא ע"ד וחנותי את אשר אחון וגוי

Et c'est là le sens de ce que le roi David, que la paix soit sur lui, [dit] [II Samuel 22] : «Havaya tonne des cieux, et le Très-Haut fait entendre Sa voix», etc. Cela signifie que le roi David, que la paix soit sur lui, était humble et ne l'attribuait pas à son propre mérite, mais plutôt à la manière de : «Je ferai grâce à qui Je ferai grâce», etc. ;

דהיינו ע"י התגלות בחי' א"א שמשם נמשך להושיעו מכף כל אויביו וזהו ועליון יתן קולו פי' ועליון היינו בחי' א"א שהחסד דא"א נק' חסד עילאה:

c'est-à-dire par la révélation du niveau d'Arikh Anpin, d'où lui vint l'effusion qui le sauva « de la main de tous ses ennemis ». Et c'est là le sens de « et le Très-Haut fait entendre Sa voix » : « le Très-Haut » (ve'Elyon) désigne le niveau d'Arikh Anpin, car le 'Hessed d'Arikh Anpin est appelé le 'Hessed supérieur ('Hessed ila'a).

14 וישלח חציו וכו'. היינו השפעת גבורות עליונות דקדושה לכלות ולהאכיד כחות הדין המקטרגים והם אויבי הי' המונעים ההשפעה:

« Et Il lança Ses flèches », etc. : c'est-à-dire le flux des Guevourott supérieures de sainteté, qui consume et détruit les forces du jugement, les accusateurs ; ce sont les ennemis de D.ieu, qui empêchent le flux.

15 ויתן עוז למלכו. עוז הוא בחי' גבורות והוא קו השמאל שיהיה נמשך רק למלכו במלי' דאצי' בשביל לעורר האהבה וכמ"ש שמאלו תחת לראשי ולא יומשך ממנו לחיצונים שאז הגבורות ע"ד בחי' דין ח"ו [חס ושלום].

« Et Il donnera la force à Son roi. » La force (oz) est le niveau des Guevourots, et elle constitue la ligne gauche, qui ne doit être attirée que « vers Son roi », dans Mal'hout de l'Atsilout, afin d'éveiller l'amour, comme il est écrit : « Sa gauche est sous ma tête » ; rien ne doit en être attiré vers les forces extérieures, car alors les Guevourots seraient du côté du jugement, à D.ieu ne plaise.

והענין שיש ב' בחי' בקו השמאל. האי ע"ד שמאלו תחת לראשי שמעורר נש"י [נשמות ישראל] להיות להן הגבהה ברשפי אש האהבה כו' והוא ע"ד ויחמו הצאן.

L'explication est qu'il existe deux niveaux dans la ligne gauche. Le premier est du type de « Sa gauche est sous ma tête » : il éveille les âmes d'Israël, afin qu'elles s'élèvent dans les « flammes ardentes » de l'amour, etc. Cela est du type de « Les troupeaux entrèrent en chaleur. »

שכל עיקר היחוד הוא ע"י התעוררות הגבורה ורשפי אש האהבה בבחי' חמימות והתגברות משא"כ מבחי' קרירות כנ"ל ועמ"ש מזה בפ' תזריע בד"ה עולם לאכסדרה הוא דומה.

Car l'essence même de l'union (yi'houd) s'accomplit par l'éveil de la Guevoura et les flammes ardentes de l'amour, dans un mouvement de chaleur et d'intensification ; il n'en va pas ainsi du niveau de froideur, comme indiqué plus haut. Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha de Tazria, dans le discours commençant par « Le monde est semblable à un portique. »

והב' כענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (סוטה מ"ז ע"א) שמאל דוחה וימין מקרבת. ומבחי זו ע"י השתלשלות נמשך יניקת החיצונים בעלי הדינים קשים

Le second est comparable à l'enseignement de nos Sages de mémoire bénie (Sotah 47a): «La gauche repousse et la droite rapproche.» De ce niveau, par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), provient la nourriture des forces extérieures, maîtresses de jugements rigoureux,

שהם רק שמאל דוחה בלי שום ימין מקרבת כי אין בהם בחי לאכללא שמאלא כימינא.

qui ne sont qu'une gauche qui repousse, sans aucune droite qui rapproche, car elles ne possèdent pas le niveau consistant à «inclure la gauche dans la droite».

אמנם אחר שיחתו מריכו ע"י החסד דא"א אזי גם בחי הגבורות יהיו רק ע"ד ויתן עוז למלכו ע"ד שמאלו תחת לראשי שבהתכללות הגבורות בהחסד יהי [יהיה] ההשפעה ביתר שאת וחיות גדול וז"ש [וזהו שכתוב] ה' עוז לעמו יתן כו'

Cependant, après que «ceux qui Lui disputent sont brisés» par le 'Hessed d'Arikh Anpin, les Guevourots, elles aussi, ne seront que du type de «Et Il donnera la force à Son roi», à l'image de «Sa gauche est sous ma tête»: car, lorsque les Guevourots sont incluses dans le 'Hessed, le flux se déverse avec une intensité accrue et une grande force vitale. C'est le sens de ce qui est écrit: «Havaya donnera la force à Son peuple», etc.

[ועיין בזהר פ' לך דפ"ד א' מענין ויתן עוז כו' ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אמור דצ"ג ב' בענין דרשו ה' ועוזו.

[Voyez le Zohar, paracha de Lech Lecha, page 84a, au sujet de «Et Il donnera la force», etc. Voyez aussi le commentaire du Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto), paracha d'Emor, page 93b, au sujet de «Recherchez Havaya et Sa force.»

16 והנה מבואר למעלה שחסד דא"א זהו נק' יד הגדולה וזהו ענין ה' יחתו מריכו בנגינה גרשיים כו'

Or, il est expliqué plus haut que le 'Hessed d'Arikh Anpin est ce qu'on appelle «la grande main» ; c'est le sens de «Havaya — ceux qui lui disputent seront brisés», avec la cantillation gershayim, etc. ;

ויתן עוז י"ל שזהו בחי' יד החזקה וירם קרן משיחו זהו יד הרמה וכמ"ש ולו יקחת עמים כו'.

« Et Il donnera la force » : on peut dire que cela désigne le niveau de « la main puissante » ; et « Il élèvera la corne de Son oint » : cela désigne « la main élevée » ; comme il est écrit : « et vers lui se rassembleront les peuples », etc.]

והנה המשכה זו שיהי' [שיהיה] התגלות החסד דא"א למטה אינו ע"פ דרך הטבע של סדר ההשתלשלות רק הצדיקים הגדולי' [הגדולים] יכולים להמשיכו בתפלתן שימשך להתגלות למטה.

Or, cette effusion, par laquelle le 'Hessed d'Arieh Anpin se révèle en bas, ne suit pas l'ordre naturel de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ; seuls les grands tsadikim peuvent la faire descendre par leur prière, afin qu'elle soit révélée en bas.

וזה הי' [היה] עבודת ויגיעת מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] בתפלתו להמשיך י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהוא המשיכן וכמ"ש וימהר משה ויקד ארצה וישתחו [וכמ"ש בזהר באדרא (דקל"ח א')]

Telle fut l'œuvre et l'effort de Moché notre maître, que la paix soit sur lui, dans sa prière : faire descendre les Treize Attributs de Miséricorde, car c'est lui qui les fit descendre, comme il est écrit : « Moché se hâta, s'inclina jusqu'à terre et se prosterna » [et comme il est écrit dans le Zohar, dans l'Idra (p. 138a) :

כמה חילא דמשה דאחית מכילין דרחמי לתתא כו' ע"ש ועיין עוד בזהר שלח (דקס"א ב')

« Quelle fut la grande puissance de Moché, qui fit descendre les attributs de miséricorde ici-bas », etc. ; voir là-bas. Voir aussi le Zohar, parachat Chela'h (p. 161b),

כפי' ועתה יגדל נא כח אדי' ועמ"ש כפי' שלח בפסוק זה ויש הפרש שבפי' כי תשא נזי' [נזכר] י"ג מדות הרחמים והיינו שנמשך י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] מא"א [מאריך אנפין] לז"א ובפי' שלח נזי' [נזכר] טי' תיקונים דדיקנא דז"א ועיין באדרא

au sujet de l'explication de « Et maintenant, que la puissance d'Ado-naï soit grande » ; voir aussi ce qui est écrit dans la parachat Chela'h sur ce verset. Il y a une différence : dans la parachat Ki Tissa, les Treize Attributs de Miséricorde sont mentionnés, c'est-à-dire que les treize tikounim de la barbe (tikouné dikna) descendent d'Arieh Anpin vers Zeir Anpin (les attributs émotionnels) ; tandis que dans la parachat Chela'h, neuf tikounim de la barbe de Zeir Anpin sont mentionnés. Voir aussi l'Idra

(דקל"ט א') תאנא כד נחית מן דיקנא יקירא עילאה כוי בתשעה תיקונין כוי ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] (דרצ"ה ע"א וע"ב)

(p. 139a) : « Il est enseigné : lorsqu'elle descend de la précieuse barbe supérieure », etc., « par neuf tikounim », etc. ; et dans l'Idra Zouta (p. 295a et b) :

הני תשעה תיקונין אמרן משה כוי דאע"ג [דאף על גב] דתליסר תיקונין לא אמרן [השתא] בכוונה תליא מילתא כוי

« Ces neuf tikounim, Moché les énonça », etc., « car, bien qu'il n'ait pas énoncé [alors] les treize tikounim, la chose dépend de l'intention », etc.

וע"ש היטב דכח הי' הוא המשכה ממזלא דא"א להאיר בטי' ת"ד [תיקוני דיקנא] דז"א וכמ"ש ג"כ באדר"ר [באדרא רבא] (דק"מ סע"א [סוף עמוד א]) ועיין בזהר ס"פ נשא [דקמ"ז תחלת עמוד א'] ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם

Et voyez cela attentivement : « la puissance de D.ieu » est un influx issu du Mazla d'Arikh Anpin, destiné à éclairer les neuf Tikounim de la barbe de Zeir Anpin ; comme il est également écrit dans l'Idra Rabba (page 140, fin du côté a). Voyez aussi le Zohar, à la fin de la paracha Nasso (page 147, début du côté a), ainsi que le Mikdash Melekh à cet endroit.]

וכן גם בגי"ע [בגן עדן] אין גלוי מבחי' זו דא"א אלא לצדיקים הגדולים דירתין ת' עלמין דכסופין הנמשכים מא"א [מאריך אנפין] כוי.

De même, dans le Gan Eden, ce niveau d'Arikh Anpin ne se révèle qu'aux grands tsadikim, qui héritent des quatre cents mondes de désir, issus d'Arikh Anpin, etc.

ועיין מ"ש בביאור ע"פ אני הי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ [מארץ מצרים]. מענין חסד עילאה הנ"ל.

Voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication sur le verset : « Je suis Havaya, votre D.ieu, qui vous ai fait sortir du pays d'Égypte », au sujet du 'Hessed supérieur mentionné plus haut.

ועיין עוד מענין הי' יחתו מריכו בפ"ק [בפרק קמא] דר"ה [דראש השנה] (ד"ז ע"א) ועמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו בירושלמי פ"ד דברכות הלכה ג'.

Voyez aussi ce qui concerne « Havaya : ceux qui le combattent seront brisés », au premier chapitre de Roch Hachana (page 17a) ; et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Un homme lutta avec lui », dans le Talmud de Jérusalem, chapitre 4 de Berakhot, halakha 3 :

תשע ברכות של ר"ה [ראש השנה] מניין א"ר [אמר רבי] אבא קרטוגנא כנגד תשע אזכרות שכתוב בפ' חנה וכתוב בסופה ה' ידן אפסי ארץ ור"ל [ורוצה לומר] ור"ה [וראש השנה] יום הדין הוא וע' מזה ג"כ בש"ס [בששה סדרים] דילן פ"ד דברכות (דכ"ט ע"א)

« Les neuf bénédictions de Roch Hachana : d'où viennent-elles ? Rabbi Abba Kartogna a dit : elles correspondent aux neuf mentions [du Nom] écrites dans le passage de 'Hanna » ; et à la fin de celui-ci, il est écrit : « Havaya jugera les extrémités de la terre » ; c'est-à-dire que Roch Hachana est le jour du jugement. Voyez aussi à ce sujet notre Talmud, chapitre 4 de Berakhot (page 29a).

ובר"ה [ובראש השנה] כתיב ויבואו בני האלקים להתיצב על ה' ויבא גם כו' וע' זח"ב [זהר חלק ב'] ר"פ בא ובפ' תצוה (קפ"ד א')

Et au sujet de Roch Hachana, il est écrit : « Les fils de D.ieu vinrent se présenter devant Havaya, et le Satan vint également », etc. Voyez le Zohar, deuxième partie, au début de la paracha Bo, et dans la paracha Tetsavé (184a),

ובפ' פנחס דר"א ועיקר הקטרוג על פריקת עול שיש למטה שמחמת זה אינן ראויים להתגלות מלכותו ית' וכמ"ש בד"ה תקעו בחודש שופר ועז"נ [ועל זה נאמר] ה' יחתו מריכו.

et dans la paracha Pin'has, page 231. L'accusation principale porte sur le rejet du joug ici-bas, qui les rend indignes de la révélation de Sa souveraineté, béni soit-Il, comme il est écrit dans le discours commençant par « Sonnez du chofar au mois nouveau » ; c'est de cela qu'il est dit : « Havaya : ceux qui le combattent seront brisés. »

ויתן עוז למלכו. וכמ"ש ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז כו'. ולכן יש ט' אזכרות להמשיך ט"ס [ט' ספירות] במלכות שהיא בעצם נקודה א' והמשכה זו מט"ס [מט' ספירות] העליונות.

« Et Il donnera la force à Son roi » : comme il est écrit : « Havaya règne, Il est revêtu de majesté ; Havaya est revêtu de force », etc. C'est pourquoi il y a neuf mentions [du Nom], afin de faire descendre neuf Séfirot dans Mal'hout, qui, en son essence, n'est qu'un point unique ; et cet influx provient des neuf Séfirot supérieures.

וזהו ועוז מלך משפט אהב פ"י ועוז מלך ע"ד ארוממך אלקי המלך וכענין ועתה יגדל נא כח אדני כמ"ש לקמן על פסוק זה בפ' שלח ועיין מענין ויתן עוז ברבות שמות פרשה א' (דקי"ח ע"א)

Et voici [le sens de] « La force du Roi aime la justice » : le sens de « la force du Roi » s'entend à la manière de « Je T'exalterai, mon D.ieu, le Roi », et dans le même esprit que « Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande », comme il est écrit plus loin au sujet de ce verset, dans la paracha Chela'h. Voir également, à propos de « Il donnera la force », Chemot Rabba, section 1 (page 118a),

ובפי' יתרו פכ"ז. נשא פ"א (דרכ"א ג'). באיכה בפסוק גדע בחרי אף. דע"ב ג' ד'.

et dans la paracha Yitro, section 27 ; Nasso, section 1 (page 221c) ; dans Eikha, au sujet du verset « Il a brisé dans Sa colère ardente » ; page 72c-d.

ענין וירם קרן ע"י התשובה ועמ"ש בת"א [בתורה אור] פי' יתרו בביאור ע"פ זכור ושמור בפי' רמה קרני שהוא בחי' עתיקא כו' :

À propos de « Et Il élèvera la corne » par la techouva (retour) : voir aussi ce qui est écrit dans Torah Ohr, paracha Yitro, dans l'explication de « Souviens-toi » et « Garde », au sujet du sens de « ma corne est élevée », qui correspond au niveau d'Atika, etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nasso/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak